

נאום שרת החינוך, ד"ר יפעת שאשא ביטון, בחידון התנ"ך למבוגרים תשפ"ב

חבר השופטים, צוות חידון התנ"ך
מנכ"ל משרד החינוך, מר יגאל סלוביק,
מנהל מנהל חברה ונוער, מר חגי גרוס,
משתתפות ומשתתפים יקרים,
אורחים נכבדים,
מכובדיי כולם.
חג שמח.

לא ימוש ספר התורה הזה מפיד וְהָגִיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה (יהושוע פרק א, פסוק ח').

מתמודדים יקרים,

מתוך אהבת התנ"ך שפועמת בכם, הגעתם לכאן מרחבי הארץ והתפוצות כדי להשתתף בחידון התנ"ך למבוגרים. אתם מייצגים קהילות מגוונות, מקצועות ועולמות השונים זה מזה, אך החיבור המשותף לספר הספרים הוא שמאחד בין כולכם כמסמן את הדרך עבור העם היהודי במשך אלפי שנות היסטוריה.

התנ"ך היה, ותמיד יהיה, העוגן הרוחני ומקור התרבות שלנו, מקור ערכינו הנצחיים. את ערכי הצדק והמוסר, זכותנו על הארץ, אהבת האדם, אהבת העם והשאיפה לגאולה, אנחנו שואבים ממנו.

החידון השנה עומד בסימן "מגלות לגאולה", ומתקיים בעיצומו של חג החנוכה, חג בו אנו חוגגים את ניצחון הרוח והחתיירה שלנו לעצמאות. בימים אלו מוארים בתי ישראל באור הנרות שמהבהבים ומספרים לנו כיצד יצאנו מחושך לאור גדול. וכמו בימים ההם כך גם בזמן הזה.

סיפור יציאת מצרים כמו גם שיבת ציון מבבל, נחרטו בלב עמנו כאתוס מבשר תקווה וכמקור ההשראה החזק ביותר בתולדותינו ובתולדות האנושות בכלל ליציאה מגלות לגאולה. המאבק היהודי לחירות מצא את ביטויו גם במלחמות המכבים, במאבקי הישוב בשלטון הבריטי, בתפילה שנישאה על שפתיים בגטאות, ומול צבאות ערב שצרו עלינו. תמיד הנפנו את דגל התקווה והאור המניסים את החושך.

בכל התקופות ניצב ספר הספרים כמקור לרוחו של העם לאורך שנות קיומו. בתנאי חיים לא קלים המשיכו קהילות ישראל לאחוז במילים הכתובות על גבי הקלף והדף, ושאוּבו מתוכן תעצומות נפש.

זכינו, ואנו חיים היום במדינה עצמאית וריבונית המקבצת את הגלויות בנס גדול שאין שני לו בתולדות העמים. מדינה המסוגלת לדאוג לשלומם ולרווחתם של תושביה, בעלת הישגים במדע וטכנולוגיה, משגשגת, דמוקרטית ומצליחה.

אנו נושאים מבט אל עבר העתיד בשאיפה להמשיך ולבנות חברה בעלת שאר רוח, ויחד עם זאת אנו זוכרים את העבר, ומצווים לשאת אותו הלאה מתוך אחריות לדורות הבאים.

כאשר האסטרונאוט הישראלי אילן רמון טס אל החלל, הוא נשא עמו ספר תורה זעיר שממנו למד נער בר מצווה בהיחבא בזמן השואה. על סיפונה של מעבורת החלל "קולומביה" אמר רמון, שהתנ"ך הקטן הזה מייצג יותר מכל את היכולת של העם היהודי לשרוד.

ואכן ספר הספרים ששרד את מבחן הזמן לאורך הגלויות, מסמל את זהותנו. וכמו הדורות שלפנינו, גם אנחנו מוצאים בין דפיו מענה ונחמה.

והנה אל מול עינינו ועיני ילדינו מתגשמת נבואתו של הנביא זכריה כי "עַד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מְשַׁעֲנֵתוֹ בְּיָדוֹ מְרַב יָמִים. וַיְרַחֲבוּת הָעִיר וְיִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מְשַׁחֲקִים בְּרַחֲבֵתֶיהָ". מעולם לא הפסקנו לחלום על הפיכת העולם למקום טוב יותר ועל בניית חברה שיש בה סולידריות, אנושיות וערבות הדדית השואבת מדברי הנביאים את זהותה המוסרית.

חובתנו לחבק את סיפורי התנ"ך קרוב אל ליבנו, להחיות אותם, לראות ולהראות את הרלוונטיות שלהם גם בימינו או לכולם, מילדי הגן הרכים ועד לוותיקי הדור. אנו מתרגשים מתלאותיהם של יעקב ורחל, כואבים עם לאה, דואגים לדינה, חווים את צער העבדות במצרים, וליבנו משתוקק ושמח עם היציאה לחירות.

התנ"ך הוא העוגן המחבר אותנו אל שורשינו לאהבת הארץ, אליה הייתה כמיהתנו לאורך הגלות, ומלמד אותנו חכמה ומוסר, שירה וחזון. כל אחת ואחד מאתנו מוצא בתוכו את מה שנוגע בו ביותר. ביטוי או רגע מכוון, מגילה מרגשת, או דמות מנהיגה.

קיום החידון מדי שנה מחזיר קהלים רבים אל ספר הספרים ומעמיק את זיקתם אליו. מאז ימי עזרא ונחמיה, מנהיגי העם בתחילת ימי בית שני, לימוד התורה הפך לנחלת הכלל וכל הרוצה ללמוד יכול לפתוח ולקרוא כפי שחידש עזרא מאיש ועד אשה וכל מבין לשמע.

מתמודדות ומתמודדים יקרים, המאמץ האדיר שאתם משקיעים בשילוב לימודי התנ"ך בתוך מירוץ החיים, מעלים את קרנו של התנ"ך גם בעיני הדור הצעיר, ומאמצים להגיע אל החידון ראויים להערכה.

אני מבקשת לברך אתכם על הלימוד ועל שהגעתם לשלב האחרון בחידון ומאחלת לכם הצלחה רבה.